మీకూ కథలే యిష్టం

నేనొచ్చేస్తున్నా నన్న టెలిగ్రాం చూసుకుని స్టేషనుకి ఒచ్చినట్టు న్నారు మా ఆయన .... అంతసేపూ చింతతోనూ వంత తోనూ నిండిన మనస్సులో ఆయన కనబడగానే అదంతామాయమై ఆయనమీదున్న సానుభూతి యిగిరిపోయికోపం ఒచ్చేసింది నాకు.

"పండక్కి రాలేదేఁవఁడీ ?" అని అడిగాను జోరుగా.

".... ...."

"అస లెక్కడున్నారు, పండక్కి ?"

".... .... —"

"జవాబు చెప్ప రేఁవఁడీ ?"

".... ...."

"మీ కోసం ఎంతలా ఎదురు చూసేనండీ! .... మా వాళ్ళం దరూ అడగడఁవేఁ; ఏఁవేఁ మీ ఆయనరారా, అసలు నీతో ఏంచెప్పేరే అంటూనూ ? ఏమిటిలా చేసేరు ?.... మరీ మరీ చెప్పేను కదా!.... అసలు మీరే కదండీ, తప్పకుండా ఒస్తాను – అంటూ చెప్పేరు !"

ఆయన నా ప్రశ్నల్ని టైమ్‌లేనట్టుగా దాటేస్తున్నారు ....

నడుస్తూనే ఉన్నాం .... పోర్టర్ని పిలవడం, సామానువాడినెత్తిన పెట్టడం, టికెట్టు నా దగ్గిర పుచ్చుకోడం, జేబులోంచి ఆయన టిక్కెట్టు బైటికి తీసుకోవడం, రెండూ కలిసి గేటు దగ్గిర ఇచ్చెయ్యడం, రిక్షామాట్లాడ్డం, అందులో సామాను పెట్టించి కూచోడం — నా ధ్యాసేలేదు .... నేను అడుగుతూవుండడం, ఆయన నావేపు ఓ సారి వెర్రిమొహంవేసి చూడ్డం, మళ్ళీ పనిలో పడ్డం — అలా అయిపోయింది.

"ఎందుకండీ రాలేదు ? .... మాట్లాడరేఁవఁడీ? —పండక్కి ఎడ్వాన్సూ పెట్టుగుని;— సెలవూ పెట్టుగుని; —హాయిగా అక్కడి కొచ్చి సరదాగా వుండక ఇక్కడే కూచుండి పోయారేం ? — మా వాళ్ళిల్లు అంత మొహం మొత్తేసిందా?అమాత్రం దానికి నన్నెందుకూ, రెండు రోజులు ముందుగా వెళ్ళు. అలా అంటూ పంపేశారు? - అసలు మాట్లాడరేం ? ?"

అప్పు డొచ్చింది ఆయన్నోట, పోమాట .... జవాబుకాదు; ప్రశ్న ! "చెప్తాను కమలా; ఏమిటి గొడవ ? ఇంటికెళ్ళే వరకూ ఆగలేవా ?"

"నే నాగలేను ! చెప్పండి ? !" అన్నాను గట్టిగా.

రిక్షావాడు ఓసారి వెనక్కి తిరిగి చూశాడు. నేను మొహం ముడుచుకొని ఊరుకున్నా.

* * *

రాత్రైంది.

తొమ్మిది దాటింది వంటా భోజనాలూ ఐ మళ్ళీ తీరికతీసుకునే సరికి.

"కిళ్ళీలు తెమ్మంటావా ?" అన్నారాయన; నేను వంటింట్లో పని పూర్తి చేసుకుని ఇవతల పడగానే.

"కిళ్లీ ఒద్దూ, సోడాలూ వొద్దు. కాస్త నడుం వాల్చనీండి. చచ్చి చచ్చి ఒచ్చేను ...."

"అమాత్రం దానికి ఈ ఒక్కపూటకీ వంటా పెంటా అంటూ గుండా పిండీ అయిపోకపోతే ఏం ? కేరియర్ తెచ్చుకుంటే ఏడింటి కల్లా తినేసి ఈ పాటికి నిద్రపోయే వాళ్ళంగా ! — పోనీ నన్నేనా సుఖంగా కూర్చో నిచ్చేవా....గసగసాలు తెండి; ధనియాలు తీసుకు రండంటూ ఆరడజనుసార్లు బజారుకి వంపేవు!...."

నాకావలింత ఒచ్చింది. లేకపోతే ఏదో అందును నేనూనూ.,, ఆక్షణం అయిపోగానే మళ్లీ పండగ - ఈన రాకపోడం జ్ఞాపకం ఒచ్చేసింది. "ఇంతకీ పండక్కెక్క డున్నారో చెప్పేరే కారు !"

"ఇక్కడే వున్నాను ...." అన్నారాయన చిరునవ్వుతో.

"అబద్ధం—ఇక్కడ లేర్టగా. మహలక్ష్మమ్మగారు చెప్పింది. విశాఖపట్నం వెళతానని బైలుదేరాడు, మీ అయన — అయితే రాలేదూ —? అని ఆశ్చర్య పడ్డ దావిడ. తాళంచెవులు ఆవిడికే ఇచ్చేర్టగా !"

"రాగానే కష్ట సుఖా లావిడితో చెప్పుకున్నా వన్నమాట !" ఎగతాళిగా అన్నారు.

"చాల్లెండి — నేనేం అబద్ధాలు కల్పించి చెప్పలేదు. మీ రేమో పదకొండో తారీఖు సాయంత్రం విశాఖపట్నం వెళుతున్నా నండోయ్ ఆని తాళా లిచ్చేరుట; మళ్ళీ పదహారోతారీకుమధ్యాన్నం ఒచ్చి అంతా కులాసాగా ఉన్నారండి; మాఆవిడరేపు ఒస్తోందంటూ తాళాలు తెచ్చుకున్నార్ట — నాకు ముందుగా తెలీక నిజం చెప్పే శాను !"

"పోనీలే — ఏదో అయిపోయింది —"

"ఇక్కడా లేక, విశాఖపట్నమూరాక. ఎక్కడున్నారండీ, నాలుగు రోజులూ మరీ !"

"ఎందుకులెద్దూ !"

"ఎందుకేఁవిటి — చెప్పండి ! — ఇంటిదగ్గిర చెప్తా నన్నారుగా ?"

ఆయన మళ్లీ మాటాడకుండా కూచున్నారు. ఎంత అడిగినా చెప్పకపోడానికి కారణం ఏమిటో ! అంత చెప్పకూడని చోటికి వెళ్ళేరా ! అయినా చెప్పేస్తారే ! ఇలా దాచటం కొత్తగా ఉందని తెలిసిపోయి బాధగా ఉంది.

"—ఎక్కడున్నారో, ఏం చేస్తున్నారో అసలు ఒంట్లో కులా సాగా ఉందో లేదో అని నా ప్రాణం ఎంత కటకట్లాడిందో మీకేం తెలుసు ? — ఇద్దరం కలిసే — వెళదాంవండీ అంటున్నాకూడా వినిపించుకోక కొంపలు మునుగుకుపోయినట్టు రెండ్రోజులు ముందుగా నన్ను సాగనంపేశారు. — పైగా వాళ్ళందరూ అడ గడం ఒకటీ 'ఏమే మీ ఆయనొచ్చాడా అంటే, ఒసే నీ మొగుడు రాట్టే' అంటూనూ!"

"కష్టఁవేఁ; పాపం !" అన్నారాయన చిరునవ్వుతో.

"ఎంత వెటకారంగా వుందండీ మీకు !— ఇంతకీ ఎక్కడున్నారో చెప్పరే ?"

"ఎక్కడుంటే నేం; నేను ఆరోగ్యంగా, సుఖంగా, కులాసాగా, సంతోషంగా పండగ వెళ్ళించేను - నీక్కావాల్సిం దంతేగా !

"ఏ వూరు వెళ్ళేరు చెప్పండి, పోనీ !"

"నిడదవోలు !"

"మీ సుభద్ర గారింటికా ?"

" ఏ సుభద్రా ?"

"— ఎంతమంది సుభద్ర లున్నారు ? - మీ - మీ సుభద్రే - సుభద్రార్జునీయంలో సగందాకా వొచ్చినఅదుగో, నవ్వుతున్నారు వెళ్ళేరా, అక్కడికి ? – ఛీ ఛీ – ఇలా ఎవరైనా చేస్తారుటండి ?" నాకూ నవ్వు అగలేదు: సుభ్రదా, ఆయనా. ఆ కథంతా జ్ఞాపకం ఒచ్చి.

"నవ్వకు కమలా - - - సుభద్రగారింటిక్కాదు. అక్కడి కెందుకు వెళతానూ!-అసలు సుభద్ర వాళ్ళ పుట్టింటికి వెళ్ళిందిగా!"

"ఓహో; భోగట్టా చేసేరన్న మాట !"

"అంటే మరి – ఆ వూరుదాకా వెళ్ళేక - నువ్వు నవ్వితే నే చెప్పను !"

నేను బలవంతాన నవ్వు ఆపుకున్నాను - అయినా ధోరణి అలాగే ఒచ్చేస్తోంది. ''చెప్పడి చెప్పండి - అసలు సరిగ్గా నిడదవోలే ఎందుకు వెళ్ళవలిసొచ్చిందట!"

ఆయన గొంతు సర్దుకున్నారు. 'విశాఖపట్నానికే టిక్కెట్టు కొనుక్కున్నానే - - -' అని తలగడా గోడకి నిలువుగా చేరేసి, సదుపాయంగా ఆనుకొని కూర్చొని, అనగనగా ధోరణిలో ప్రారంభించారు. '– అసలేం జరిగిందంటే; బండి రెండుగంటలు లేటు ! ప్లాట్ ఫారమ్మీదే బెంచిమీద కునికిపాట్లు పడుతున్నానన్న మాట– 'బండొచ్చింది లేవండిసార్' అంటూ పోర్టర్ లేపేడు; బేగ్ రైల్లో పెట్టాడు – – కూచోడానికి జాగాలేకా జనం చస్తూంటే ఎవరో ఒక

అతను దర్జాగా ముసుగుతన్ని నిద్దరోతున్నాడు – ఒళ్ళుమండి, ఆవళంగా చేతులోవున్న న్యూస్‌పేపర్‌తోనువీలైనంత గట్టిగానాలుగు తగల్నిస్తూ 'రైలుబండి నీ బాబుగారి సొత్తనుకున్నావా, లే' అని లేపేను. తీరా చూస్తే వాడు మా నర్సింహారావు!'

"నర్సింహారా వెవరండీ!" అన్నాను, సంగతి సగంపైగా బోధపడక.

"– కలకటాలో పనిచేస్తున్నాడులే, వాడు. ఏడెనిమిదేళ్ళ యింది, వాడూ నేనూ కలుసుకుని – హరి నీ తస్సాదియ్యా అంటే హరి నీ దుంపతెగా అని పలకరించుకున్నాం. చకచకా మాట్లాడేసు కున్నాం ––వాడికి కిందటేడే పెళ్ళయిందట. పండక్కి అత్తారింటికి పోతున్నాట్ట –– కబుర్లు చెప్పుకుంటూ కూచున్నాం––ఇంతట్లో రైలు గోదావరి బ్రిడ్జిమీద నడవడం తెలిసి కంగారుగాలేచి నించున్నాను – ఆ రైలు విశాఖపట్నం వెళ్ళటంలేదు! బెజవాడ పోతోంది!! – పోర్టర్ వెధవ ఇందులో కూచోపెట్టేశాడు! –" అని గాభరాపడ్డాను.

"ఎంత తమాషా అండీ!"

ఆయన నన్ను ఆశ్చర్యపడనివ్వలేదు.

'విను .... అప్పుడింకేం చెయ్యడం? — సరే, కొవ్వూర్లో దిగి వెనక్కొద్దాం; అనుకున్నాను – ఆవళంగా వాడు లంకించు కొని, — ఏడిశావులేవోయ్. ఇప్పుడు నువ్వు విశాఖపట్నం వెళ్ళక పోతే ఏమీ? అన్నాడు, టిక్కెట్‌కూడా కొనుక్కున్నాను; మా ఆవిడా వాళ్ళ వాళ్ళూ ఎదురు చూస్తార్రా అని ఎంత చెప్పినా వాడు విన్నాడేకాదు. నిడదవోలు వాళ్ళ అత్తారూరట; వాడికూడా అక్కడి కెళ్ళేసి, పండగ మూడు రోజులూ వాడితో వుండి, మళ్ళీ పదహారో తారీక్కి రాజమండ్రి చేరమంటాడు.... సగంసేపు వేళాకోళం అను

కున్నాను .... కొవ్వూరు స్టేషనులో నన్ను దిగకుండా పట్టేసుకున్నాడు. ఆ తరువాత స్టేషనులో గార్డు దగ్గరకువెళ్ళి నిడదవోలుకి టిక్కెట్ రాయించి పుచ్చేసుకున్నాడు — సరి. ఇంకో గడియలో నిడదవోలు రానే వొచ్చింది ?"

"ఊఁ హూఁ !.... అతన్తో నిడదవోల్లో దిగిపోయి అక్కడుండి పోయేరన్నమాట .... ఎంతపని చేసేరండీ ? - పోనీ ఓ ఉత్తరంముక్క రాయలేక పోయారా, ఇలా జరిగిందంటూను ! ....పండగ మూడురోజులూ, పిలవని పేరంటానికి వెళ్ళి బట్టలకీ, దానికీ దీనికీ - మొహమాటపడి – ఎలా ఉండిపోయేరండీ. అంత తెలియని వాళ్ళింటోను !- అతని కత్తారుగాని మీ కెవరు ?-" నాకు నవ్వొచ్చింది.

"అబ్బే, లేదు కమలా, అన్నీ బాగా జరిగేయి - వాళ్ళ ఆదరం చెప్పడానికే బాధగా ఉంది నాకు !" అన్నారాయన, పెంకెతనంగా నవ్వుతూ, వోరకంట చూస్తూ.

"బాధెందుకో ?"

"నువ్వేమనుకుంటావో నని -!"

"నేనే మనుకుంటానండీ, చిత్రంగా మాట్లాడతారు !"

"నువ్వనుకోడాని క్కారణం ఉందిలే—అసలు మా నర్సింహారావు వాళ్ళింటికి వెళ్ళడమే పెళ్ళయ్యేక మొదటి సంక్రాంతి .... బాగా డబ్బున్న వాళ్ళేమో, చాలా ఘనంగా చేద్దామనుకున్నారు- అల్లుడితో గిల్లుడన్నట్టు నాక్కూడా అంత ఘనంగానూ చెయ్యవలసొచ్చింది.... నే నెక్కడ మొహమాట పడతానో అని అన్నీ అడక్కుండా ఏర్పాటయి పోయేవి ! —"

"పోనీలెండి పాపం, మా వాళ్ళింట్లో మీ కెన్నడైనా బాగా జరిగింది కనకనా ?" అని లేచాను. ఉడుకుబోత్తనం వొస్తోంది, ఆయన మాటలకి. మా వాళ్ళింట్లోనే కాదు, వాళ్ళ వాళ్ళింట్లోనూ.... అంటే మా అత్తారింట్లోనూ - ఆయనకలా జరగదు. ఆమాట ఆయన అన్లేదు. నాకనాలని ఉందిగాని ఆయన అన్నంత సుళువుగా నే నెలా అనడం .... ఆలోచిస్తూ కిటికీ దగ్గర నుంచుంటే అమ్మ పాడిన పాటలో వో చరణం జ్ఞాపకాని కొచ్చింది.

ఇయ్యగలా చోటానే వియ్యమందరాదా !

పెట్టగల చోటానే పెళ్లాడారాదా ?

అని సుభద్ర అర్జునుణ్ణి దెప్పుతుంది. ఇలాంటి సందర్భం లోనే, ఈ అర్జునుణ్ని దెప్పేఛాన్సు సుభద్రదికాదు: నా దైంది — రాగ వరసలో అంటె అ చరణాలు ఎంత బావుంటాయని ! ఆకర్షణకి తట్టుకోలేక అనేశాను - - దెప్పాలని కానే కాదు.

ఆయన చిరునవ్వు మొహాన పోసుగుని లేచి కిటికీ దగ్గిర కొచ్చారు. రెండు చేతులూ నన్ను పొదివి పట్టుకొని-" "నే ముందే చెప్పేను కదే: నువ్వు బాధపడతావని!" అన్నారు.

"బాధ కాదండీ: బోధ" అన్నాను. మనస్ఫూర్తిగా నవ్వుతూ.

*　　　*　　　*

అమలాపురం మునిసిపాలిటీలో ఏదో లెక్కలు తనిఖీచెయ్యడానికిట వెళ్ళేరు మా ఆయన. పదిహేనురోజులైంది, ఇవాళో రేపో రావాలి ఎదురుచూస్తున్నాను.

అంతలో పార్థసారథి అని, ఆయనస్నేహితు డొకాయన, ఒచ్చేడు." అర్జునరావుగా రున్నారా ?" అంటూను.

నా కతను యిదివరకే తెలుసును. కూచోబెట్టి, సంగతంతా చెప్పాను. ఏదేనా పనుంటే ఉండిపోయి, రేపు ఆయన్ని చూసి వెళ్ళ మన్నాను.

అతను ఉండడానికి వీల్లేదనీ, కొంచెం డబ్బు కావలసి ఒచ్చే ననీ, చెప్పేడు. "ఆయన పిఠాపురం నించి ఒచ్చేసిన దగ్గర్నుంచీ కూడా నా ఇబ్బందు ఒలాగే ఉండిపోయాయి!" అన్నాడు.

"పిఠాపురం ఎప్పుడొచ్చారీయనా? " అన్నాను.

"మొన్న పండక్కి ఒచ్చేరు కదండీ."

"పండక్కి — అంటే?"

"సంక్రాంతిపండక్కండీ— తెలియనట్టడుగుతారేం?- ఆరోజు వైజాగ్ వెళతానని అర్జునరావుగారు బైలుదేరడం, స్టేషన్‌లో ఎవరో టిక్కెట్‌తో సహా ఉన్న పర్సు కాజెయ్యడం — మీతో ఆయనేం చెప్పలా?"

నాకళ్ళు తిరిగాయి. మనస్సులో విద్యుత్తు పృధఃకరించి నట్టయింది. కడుపులో చెయ్యిపెట్టి తిప్పినట్టయింది. నీరసం వచ్చే సింది. స్పృహ తప్పిపోతుందని భయంవేసింది .... డబ్బుపోవడం కాదు; ఎవరో కాజెయ్యడం!

"లేదండి, ఏం జరిగింది?" అని చిరునవ్వు నటించాను.

"సరిపోయింది. మీతో ఏం చెప్పలేదన్నమాట........" పార్థ సారధి చిరునవ్వు నవ్వాడు. 'ఏమొహం పెట్టుకు చెబుతార్లెండి!.... ఈయనేమో టిక్కెట్ కొనుక్కునీ, బండి లేటుకదా అని నిద్ర పోతూంటే ఎవరో పర్స్‌కాస్తా కొట్టేశారు.ఆసంగతాయనకి తెలీకబండి రాగానే ఎక్కేశారు. ఎక్కి ఎక్కగానే నేను కనిపించేసరికి మాట్లా డుతూ కూర్చున్నారు ... సామర్లకోటలో టిక్కెట్లు చెకింగ్ చేసే

పద్దు రాసుకుని — అత్తారింటికి వెళదామని అందరితో సరదాగా గడుపుదామనీ బైల్దేరిన ఆయనకి నావల్ల అలా అయింది. రైల్లో నేను కనబడకపోతే ఆయన పర్స్‌పోయిన సంగతి ముందే తెలుసు కొని వెంటనే ఊళ్ళోకొచ్చి ఏవో తంటాలుపడి మర్నాటికైనా విశాఖ పట్నం చేరుకుందురు. వెనక్కి వెళ్ళలేక ముందుకి పోలేక - అలా అవస్తకి లోనైన ఆయనమొహం చూడ్డానికి నాకు మొహం చెల్ల లేదు. ఎంతబాధో!"

"అయ్యో ఇంకా నయం టిక్కెట్ కలెక్టర్స్ కివ్వడానికైనా మీదగ్గిర ఉందిగనక-" అని ఏదో అన్నాను. ఆతరవాత నాకు మాటే రాలేదు. ఊరుకున్నాను.

"ఆఖరికి,కనుం వెళ్ళిన మర్నాడు తిరిగిరావడానికి డబ్బులు లేవుగా.నాకు తెలుసున్న ఓలారీడ్రైవర్‌తో చెప్పి, లారీలో ఎక్కించి పంపేనండి, ఆయన్ని రాజమండ్రి!- ఎందుకులెండి; అవన్నీ వింటున్నకొద్దీ మీకు బాధ;"

ఇంతకంటె బాధపెట్టే మాట అతనేదీ అన్లేదు. నాకింక ఏడుపు ఆగదనిపించింది. "ఉండండి, మీకు కాఫీ తెస్తాను !" అని లోపలి కెళ్ళాను.

నా మొహం నటించ గలిగిందిగాని, నా మనస్సూ, కళ్ళూ నటించలేకపోయాయి. లోపలి కెళ్తూనే, నీరు కమ్మిన కళ్ళకి ఏదీ కనిపించక, వెంటనే తుడుచుకోవల సొచ్చింది.

* * *

అలాగే మనస్సూనూ.

నా మనస్సు, పరిపరి విధాల పోయింది. .... సిల్లీగా కను

పించే ఈ పండగ ఉదంతం ఈ అనుభవం నాకేవో కొత్తపాఠాలు నేర్పడానికి సమకట్టినట్టుంది.

* * *

నా గుండె నీరైపోయింది. జరిగింది నెమరు వేసుకొంటే ఇలా కనుపిస్తోంది ... ఆయనెలా వున్నారో అని నేను అనుక్షణం బాధపడడంవల్లే ఆయన నిజంగా బాధలు పడ్డారు. తిండి అమరిందో లేదో, నిద్ర కుదిరిందో లేదో, సరదా లేదేమో, సరసం లేదేమో, అని నే నెలా అనుకున్నా అన్నీ తథా స్తైపోయి, ఆఖరికి ఏక్సిడెం టైందేమో అనినేననుకొనేసరికి ఆయనకిలారీలో ప్రయాణం చేసే యోగం పట్టడం! ఇంత పాపాత్మురాలినా నేను!- నా కాయన మీదవున్న ప్రేమాభిమానాలు కీడునూ చెడునూ శంకింప జెయ్యడం తప్ప మరో పని ఎరగవా?- ఆయనెక్కడో కులాసాగా, హుషారుగా, ఆనందంగా ఉండివుంటారని నే నెందు కనుకో లేకపోయానో! అలా అనుకుంటే అలాగే ఉండేవారేమో.

ఈ ఆడిట్ క్యాంప్ పదహారోరోజు ఎప్పుడు పూర్తవుతుందో ఆయనెప్పుడు ఇంటికొస్తారో - ఆయన్ని ఈ క్షణం చూడాలనుంది.

హాల్లో ఆయన బస్ట్‌ఫోటో కెదురుగా నించొని, సగం అల్లిన జడ ముందుకు తెచ్చుకుని అల్లుకుంటూ, ఓసారి పైకి ఓసారి కిందికి చూసుకుంటూ, ఆ ఫోటో నన్ను పలకరించిన పులకరింపుకి సిగ్గుపడి నవ్వుకున్నాను.

కాని - అది కాదు. అదొట్టి మూఢనమ్మకం - ఆయనేమైనా రాజకుమారిడి తులసిమొక్కా, నా మనస్సులో భావాన్ని బట్టి పెరుగుతూ తరుగుతూ వుండడానికి? - అది కాదు. మరేదో వుంది పాఠం.

* * *

గొప్పలు చెప్పేరు. ఎయిర్ కండిషన్ గది, డన్లపిల్లో అంటూనూ. కోరికలు గుర్రాలై కోటగోడలు లంఘించేయి. సెనగలూ రాళ్ళూ కలియబోసినట్టు బాగానే అల్లేరు. ఫిన్లే వారి పంచెల బాపు ? గొప్పలు విని అలా జరిగేటట్టు చేస్తారనా ? - ఏమో, నవ్వు వస్తోంది.

రానీ, ఇంటికి - ఎలా దెప్పితే బావుంటుందో. నిడదవోలు నించి ఎవరో ధాన్యం వ్యాపారస్తుడట. ఈవూళ్లో పనుండిమనింట్లో మకాం ఉందామని వొచ్చాట్ట.. ఎయిర్ కండిషన్ గదీ డన్లపిల్లో లేవని వెళ్ళిపోయాడు అననా? అంటే ఏమంటారో.

అదీకాదు.గొప్పకోసం అయ నెప్పుడూ తాపత్రయ పడలేదు. మా పుట్టింటారు గొప్పగా జరిపించలేదని అయన అభిప్రాయం కానేకాదు. ఇంకేదో వుంది. నేనైనా మరెవరైనా నేర్చుకోవలసింది!

* * *

ఈ అబద్ధాలెందు కాడేరో ? మోసం చేసేరు - అవును.

అబద్ధా లాడవలసిందే. ఈ అర్జునులవారు ఆ పార్థసారథితో, ఒకపిరికావురాన నా ఎడబాటులో గడిపిన ఆ యుగాలచరిత్ర-అయన నాతోనే కాదు, ఏ భర్త ఏ భార్యతో చెప్పినా అందంగా వుండదు-

పార్థసారథే, కొంచెం ఆలోచించి నాతో నిజం చెప్పక మానెయ్య వలసింది -- అసలీయనే, అతన్నికూడా కట్టుదిట్టం చేసుకోవలసింది. --టైమ్ లేకపోయి ఉంటుంది. నేను రైలు దిగి, రిక్షా ఎక్కి ఝాడించే సమయానిక్కూడా ఆయనకి అబద్ధాలు తట్టలేదు -- రాత్రి మళ్ళీ, పునః పృచ్ఛలో పుట్టిన ఉపాయం -- అంతలా నే నడక్కపోతే ఆయన చెప్పేవారే కాదు.

ఇంతాచేసి దారిద్ర్యం, లోకంలోని తత్త్వవేత్తలందరూ అనుభవనీయమని తేల్చి ముంచీ చెప్పిన ఉదాత్తయోగం - తప్ప కుండా చవి చూడవలసిందే. కాని పండగ అవడాన్ని - ఒచ్చింది పేచీ - అందుచేత - నా సంతోషం కోసం, నేను మూడురోజులూ అనుభవించిన వేదన మరిచిపోడం కోసం, ఆయన సుఖంగా ఉన్నారు కదా అని నేను తృప్తి చెందడం కోసం, అట్టే మాటాడితే మా ఆయనకేం లోటు. ఇలాంటి గొప్ప స్నేహితులున్నారని నేను పొంగి పోడం కోసం - వొక అందమైన అబద్ధం ఆడేశారు, ఆదర్శ వంతంగా.

నిజానికి ఆదర్శం అంటేకూడా అందమైన, కష్టమైన అబద్ధమేగా.

క్షణికంకానీ, శాశ్వతం కాని, అనాటి, ఆయనగారి అందమైన అబద్ధాన్ని విని, నేను పొందిన ఆనందాన్నీ, అది చూసి ఆయన పడ్డ తృప్తినీ, ఆయనా నేనూ స్మరణీయంగా ఉంచుకోడం మాత్రం కల్తీలేని నిజం :

నిజం కోసం అబద్ధం !

అబద్ధం అని తెలిసిపోయినంత మాత్రాన అందం నశించి పోయేటట్లయితే కావ్యాలు కాయితప్పడవలూ, ప్రబంధాలూ పకోడీ పొట్లాలూ అయిపోయి ఎప్పుడోపోయి వుండేవి.

కోపగించుకునీ, మీ కథ నాకు తెలిసిపోయిందండోయ్ అని వెటకారంచేసీ, నే నే ప్రయోజనాన్ని సాధించేది ? ఓ గడియసేపు ఆయన్ని దులిపేసి, కడిగేసి యిలా చేస్తారా అని నిలదీసి అడిగితే ఫలితం ఏమిటో నాకూ తెలును. ఆయన నా కిచ్చిన ఆనందం అంతా ఒట్టి నీటిమీద రాతయిపోతుంది. ఆయన బాధపడిపోతారు.

క్షమార్పణలు చెప్తారు, మనస్ఫూర్తిగా పశ్చాత్తాప పడతారు. అయితే చాలా చిన్నబుచ్చుకుంటారు- నేనే ఆయన్ని చిన్నబుచ్చేసే కన్న అవమానం ఏముంది, నాకు ?

నేను పార్థసారథంత తెలివి తక్కువదాన్ని కాదు !

- నా కానందం యిస్తున్నానన్న గర్వం ఆయన కుండడం నా జీవితాని కెంతో అవసరం, ఆరోగ్యం ! ఆ గర్వాన్ని భంగం చెయ్యడం చాలా ప్రమాదం - నన్ను సుఖపెడుతున్నాననీ, ఆనందింపచేస్తున్నాననీ ఆయన అనుకుంటే, అది భ్రమే అయినా ఆయనకి ఆరోగ్యం- -అవసరమైనంత భ్రమలేక, ఎప్పటికప్పుడు కఠోర సత్యాన్నే కలుసుకుంటూ నిరాశల్నే ఎదుర్కొంటూవుండడం వల్లనే జనం సుఖపడలేక పోతున్నారు...

* * *

టిఫినూ కాఫీ యిచ్చి, పార్థసారథి వాట్ని స్వీకరిస్తున్న సమయంలో, నేను నేర్చుకున్న పాఠం, వాటికన్న రుచిగా శుచిగా అతనికి అందజేసేను. అతను చేసిన తప్పు తెలుసుకొని,మరోతప్పు చెయ్యకుండా వుండే అవకాశం ఒస్తోందంటే అది అందిపుచ్చుకుందికి చాలా వుత్సుకత చూపించేడు. దాంట్లో అతనికి చాలా ఆనందం కనబడేట్టు చూపించేను.

నవ్వుకుంటూ నమస్కరిస్తూ వెళ్ళాడు పార్థసారథి.

* * *

మర్నాడెవరితోనో సినిమాకి వెళ్ళేను. అట్నుంచొచ్చే సరికి మాఆయన ఈజీచైర్లో పడుకుని నిద్దరోతున్నారు.

"ఎప్పుడొచ్చేరండీ?" అన్నాను, లేపుతూ.

"ఏడుంబావుకి"

"అయ్యో; అనుకుంటూనే వున్నాను సుమండీ. వంటకూడా చేసిందాన్ని. ఏమోలే ఇవాళే ఒస్తారా అని అనుకుంటూ కామాక్షమ్మ రమ్మంటే సినిమాకి వెళ్ళేను!"

"పోన్లే —"

"కాళ్ళు కడుక్కోండి భోంచేద్దాం. ఇద్దరం కలిసి తిని ఎన్నాళ్లైందో!"

ఆయన నావేపు విచిత్రంగా చూస్తూ లేచేరు.

నాధోరణి కృత్రిమంగా తయారైపోతోందని గ్రహించాను. వెంటనే నోటికొచ్చిన మాటేదో పెదిమల్లోనే బిగించేశాను.

"పెట్లో డబ్బు తక్కువైందే--!ఏమైనా కొన్నావా?" అన్నారు మాఆయన; కొంతసేపు పోయాక.

ముద్దనోట్లోఉండిపోయి నేనేం అన్లేదు. "లే"దన్నట్టు తలూపాను.

"--మరేంలేదు; రవణమూర్తి డబ్బు అప్పు కావాలంటేను, ఇస్తాను రమ్మని ఇంటిదాకా తీసుకొచ్చి లేదని పంపవలిసొచ్చింది

"అప్పుకావాలని ఒచ్చేరా . . . తీర్చవలసిన బాకీ ఒకటుంటే తీర్చేశాను, నేను." అన్నాను, ఆయనవేపు చూడకుండా.

"ఎవరి కబ్బా?"

"ఎవరో పిఠాపురంలో బట్టల వ్యాపారస్తుట. మీరు నలభై రెండురూపాయల చిల్లరివ్వాలంటూ బిల్లుబుక్కు తెచ్చి చూపించాడు ... ఏదో పనుండి రాజమండ్రి ఒచ్చి పనిలో పనిగా మనింటికొచ్చినట్టున్నాడు ... మీ సంతకం ఉంది, బాగానే గుర్తుపట్టాను.

మనింటి గుర్తులు మీ[ఫెండెవరో చెప్పేట్ట, తిన్నగా ఒచ్చేశాడు ... సరేలే, ఏక్యాంప్లోనో ఎప్పుడో తెచ్చుంటారు అనుకుని పెట్లో డబ్బు ఉంది, తెచ్చి యిచ్చేశాను."

మాఆయన ఒక్కనిమిషం తినడంమానేసి, అంతావిన్నారు "ఇంకేమైనా చెప్పేడా?" అన్నారు. ఆయన అంతలా తెల్లబోవడం చూసి, బిల్లుబుక్కుమీద తారీకు చూశావా అని అడిగేస్తారేమోననీ, ఈకథ పప్పులో కాలు వెయ్యకుండా ఒడ్డెక్కించ గలనా అనే భయం వేసింది.

"ఊఁహూఁ. ఏం చెప్పలేదే."

ఆయన నావేపు ఇంకా కాస్త అనుమానంగా చూస్తూ 'పార్థ సారథీ' ఆ సంగతులేమీ చెప్పలేదూ?"

"పార్థసారథంటే, నల్లగా ఉండే ఆయనేనా, ఇన్సూరెన్సు-"

"ఛీ ఛీ అతనుకాదే, తెల్లటాయన, సర్వేయరు!"

"ఓహో, ఆయన ఊసెందుకూ, ఇప్పుడు?"

"అఁహఁ. అతనూ పిఠాపురంలోనే ఉంటున్నాడులే!'

'ఏమో, అయితే మనింటి గుర్తులూ అవీ అతనే చెప్పి ఉంటాడు. . . . సినీమాకి బైల్దేరుతూ వుంటే ఎదురుగా ఒచ్చాడు, వెంటనే పంపేశాను.... ఇంతకీ మీరు బాకీ ఉండడం నిజమే కద!'

మా ఆయన నోట్లో ముద్ద పెట్టుకొని తలవూపారు పరధ్యా నంగా.